

CESTOVNÍ ZPRÁVA

Bibliotheca Academica 2015

Mgr. Jitka Vencláková

13.-14.10.2015

VŠB-TU Ostrava

13.10.

Kolik stojí otevřený přístup?: sledování výdajů za APC, Pavla Rygelová, VŠB-TUO

Byla provedena podrobná analýza výdajů na publikování OA. Hlavní otázkou je, kolik peněz platíme navíc oproti předplatnému vydavatelům?

Open access – efficient open access policies and good publishing practice, [Lars Bjørnshauge](#), SPARC Europe, DOAJ

Prezentace sponzora: EBSCO

Plum X - metrika v reálném čase - dokáže sledovat využití zdrojů nejen na základě citací, ale i prohlédnutí (ftxt, abstrakt, html), otevření/stažení kapitol, přidělené komentáře, sledování na sociálních sítích.

IEEE - je zaznamenán nárůst publikování českých autorů v IEEE - od roku 2004 do 2014 činí nárůst 472 %. IEEE nabízí e-learning library a Free Courses for Universities (big data, cloud).

Firemní prezentace: Albertina icome Praha/ProQuest

Spouští se nová platforma ProQuest E-book Central. Nakladatel Taylor & Francis poskytuje uživatelům přehled odmítnutých přístupů do časopisů, které nemají předplacené. Takovýto přehled byl zaslán i TUL. Vzhledem k ceně nabízené kolekce a cenám jednotlivých časopisů (do kterých byl zamítnut přístup) doporučím na knihovni radě nákup kolekce ST pro rok 2016.

Představení knihovny VŠB-TUO, Eva Špačková, VŠB-TUO

Architektka představila postup při rekonstrukci vnitřních prostor knihovny VŠB-TUO. Budova, ve které sídlí mimo jiné i knihovna, byla postavena v roce 1989 a interiér knihovny zůstal původní až do roku 2010. V roce 2005 vznikl ideový záměr a v roce 2007 byla hotová architektonická studie, ve které byly již dané materiály a rozvržení regálů. Dobrý je nový grafický navigační systém.

Vysokoškolské knihovny 2016–2020, Marta Machytková, ČVUT

Zdůrazněna byla nutnost spolupráce knihoven s vedením univerzit v rámci dlouhodobých záměrů, jejich aktualizací i institucionálních plánů. Víceméně bylo zmíněno to, co u nás již funguje. Není tomu tak ale na všech univerzitách.

Firemní prezentace: Thomson Reuters

INCITES - vzniká nové konsorcium na nákup tohoto analytického nástroje, který na základě citací publikací indexovaných na Web of Science provádí analýzy produktivity, dopadu vědeckých výstupů a benchmarking pomocí kvantitativních ukazatelů. Ověřím zájem na TUL a podmínky konsorcia. WoS Core Collection - 5000 nových časopisů (bez impact faktoru)

Firemní prezentace: Cosmotron

Nabídka nového digitálního repozitáře v rámci ARL. V repozitáři je možné definovat práva přístupu, workflow, stavy, využitelnost zdrojů, zpětnou vazbu. Spolupracuje s RIVem, dokáže pracovat s exportními tabulkami. U nás již máme DSpace, který toto vše umí také.

Diskusní sekce - Zajištění EIZ

Současná konsorcia jsou v rámci programu LR Informace - základ výzkumu, WoK (AV ČR) a OP VaVPI (do roku 2017, na 2018-2019 jsou dány částky udržitelnosti projektu).

V roce 2014 RVŠ přijala usnesení o vzniku Licenčního centra. V dubnu 2015 byla stanovena jednotná společná platforma AKVŠ, AV ČR, NTK a NK ČR. Nic se doposud nedělo, proto byly odeslány dopisy ze stran výše uvedených institucí s dotazem, zda se něco bude dít. Odpovědi byly tyto:

RVVI - podporuje vznik Licenčního centra, ale odpovědné je za to MŠMT

MŠMT - přijalo výzvu a bude připravovat systémový projekt, nový náměstek ze záměrem souhlasil.

V říjnu 2015 se objevil harmonogram výzev SRP:

P.1 Strategické řízení VaVal na národní úrovni - vyhlášení výzvy 12/2015, odevzdávání žádostí 1-9/2016. Podporované aktivity:

- podpora volného přístupu k vědeckým informacím "open access"
- národní RIS3 manažer s týmem
- rozvoj strategického řízení politiky VaVal

Částka: 150 mil. Kč

P.2 Centrální informační zdroje - vyhlášení výzvy 12/2015, příjem žádostí 1-9/2016. Podporovaná aktivita: vytvoření a implementace systému centrálních informačních zdrojů pro VaV. Synergie LR Více informací prozatím nikdo nemá. Z MŠMT nebyl nikdo v AKVŠ informován. AKVŠ se shoduje na tom, že je potřeba mít ve skupině připravující Licenční centrum koordinátora zastupujícího AKVŠ s dostatečnými pravomocemi.

Z výše uvedených výzev prozatím nic konkrétního nevyplývá. Pokud se do konce října nic nestane, začne se domlouvat konsorciální politika v rámci AKVŠ. Nákup EIZ by byl bez dotací, pouze s konsorciální slevou. Nyní budou všechny knihovny předkládat svému vedení výhled financování EIZ podle stávajících konsorcií do roku 2020.

Otevřený přístup (OP) z centra? Proč? - protože to nejspíš brzy bude standard vědecké komunikace. Hlavní vliv na to má politika otevřeného přístupu, současné komunikační a informační technologie a postoj autorů a jejich institucí. Možnosti podpory OP:

- finanční prostředky na APCs v projektech
- podpora českých vydavatelů otevřených časopisů
- finanční podpora publikačních aktivit již ukončených projektů
- podpora budování otevřených institucionálních repozitářů
- komunikace s komerčními vydavateli

Vyvstala ještě jedna otázka do budoucna - co s pojmem „open data“ - kdo je vlastní? Může s nimi disponovat vydavatel? Měly by se knihovny zapojit?

Moudro dne:

OMEZENÍ PŘÍSTUPU K VĚDECKÉ LITERATUŘE JE CESTA DO MINULOSTI.

Exkurze do knihovny VŠB-TUO
Navigační systém:

14.10.

Průzkum IG 2015: úroveň informační gramotnosti VŠ studentů, Ludmila Tichá, ČVUT, Lenka Bělohoubková, VŠE

Účastnilo se 17 vysokých škol, v počtu odpovědí byla TUL 15. Celkem se jednalo o 118 fakult. Data byla porovnáвана vždy v rámci fakulty. Návratnost byla 28 %. Výsledná data již univerzity mají. Nyní sociološka vypracovává pro univerzity konkrétní závěry.

Propagace informační výchovy: příklady dobré praxe, Ilona Trtiková, ČVUT, Alexandra Vančurová, UK

Propagace by měla probíhat přes web knihovny i školy. Doktorandi mívají informační výchovu zahrnutou v rámci výuky a oslovují se e-maily. Akademikům se kurzy nabízí e-maily a při osobním kontaktu. Objevily se i netradiční způsoby propagace, jako např. rozcvička s ředitelkou, vaříme s knihovnou, středověká disputace, stojánky na stolech v menze. Vše směřuje k budování dobré značky knihovny. Nezbytná se jeví mravenčí práce s pedagogy, upevňování pozice v rámci školy. Připravíme nabídku kurzů.

Rybí šupiny ve vyhodnocování informací aneb inspirace ze zahraničí, Helena Vorlová, JU, Hana Landová, ČZU

Po analýze článků ve WoS k informační gramotnosti se dají rozdělit do tří okruhů.

1. Prváci - programy pro nové studenty - spolupráce v rámci VŠ, cíle: akademické dovednosti, kritické myšlení, společné zážitky pro studenty, seznámení s univerzitou, prevence propadavosti.
2. Kombiňáci - nejen překonávání bariéry času a prostoru, situační učení - imitace reálné situace.
3. Nové výukové metody - koncept rybích šupin - použití vizuálních metafor. Cíle: zvažování původu informačních zdrojů, snížení potřeby studentů spoléhat na nerecenzované zdroje.

Kniha The Fishscale of Academicness.

10.-13.10. konference ECIL 2016 v Praze.

Firemní prezentace: ExLibris

Alma - sdílená akvizice a katalogizace, sdílení zdrojů (nejen pro uživatele systému alma), přímá integrace se studenty (mohou půjčovat, objednávat a vracet kdekoli). V Německu pořídili letos pro celou síť univerzit, příští rok bude k vidění plné nasazení.

Akviziční proces e-knih v rukou odborných čtenářů: Praktické zkušenosti vysokých technických škol v ČR s různými typy DDA (Demand-driven acquisition) e-knih, Daniela Nová, ČVUT, Jiří Jirát, VŠCHT

DDA (demand-driven acquisition)

PDA - patron driven acquisition - trvalý nákup e-knih (PQ, ebrary, EBSCOhost)

EBL - E-book Library - e-vypůjčky (krátkodobá) (PQ) - prozatím chybí Shibboleth, nelze vzdáleným přístupem

Podpora a propagace - akviziční porady, informace na webu, e-mail cílené skupině uživatelů, instruktážní video (EBL + podrobný popis na webu).

Uživatelé vybírali z předvybraných 60 titulů pro PDA a 6 500 titulů pro EBL. V některých případech častého opakování EBL je lepší zvolit trvalý nákup (v případě 3 EBL chodil automaticky informační e-mail s návrhem k trvalému nákupu).

Elsevier EBS (evidence based selection) - zaplácím fixní částku na 12 měsíců za kolekce, které chci nechat otevřené - e-knihy jsou po tu dobu k dispozici bez jakéhokoli omezení. Datum vydání bylo omezeno na 2010-2012. Výběr kolekcí by byl v rámci VŠCHT tak „nespravedlivý“, že nakonec zvolili celý obsah ScienceDirect (za cenu 45 000 000,- na rok). Nechali uživatele doporučit tituly k trvalému nákupu. Navržené tituly seřadili podle statistiky využívání. Vyloučili tituly, které má koupené NTK a vše do uvedené sumy zakoupili.

Výsledky papírkové ankety

Co máme na své práci nejraději? - čtenáře, vůni nových knih,...

V čem by spočívala supersíla knihovníka hrdiny? - ničení prachu pohledem, paprsky OA ničící bariéry v mozcích vědců, přečíst materiály místo studentů a naexportovat jim vědomosti přímo do mozku,...

+Letošní BA - zahraniční host, industriální doprovodný program, společná fotografie,...

Knihovnické vánoce - zavřeme knihovnu a uspořádáme vánoční poradou, amnestie,...

Knihovníkův den - KÁVA, káva, káva, káva,....., PC, kolegové, příjemné úsměvy,...

Roky v knihovně - průměr zúčastněných je 17,2 let

Knihovnické já - rada pro mladé informační profesionály - vydržte, nakonec to bude prima práce,...

Zlatá rybko? - větší knihovna, víc financí, oduševnělé vedení univerzit,...